

Archeologische Rapporten Oranjewoud 2011/100
Inventariserend veldonderzoek door middel van
proefsleuven in het plangebied "Molenschot" te Soest,
gemeente Soest (Utrecht)

projectnr. 242730
revisie 01
9 oktober 2011

auteur(s)
J. Tolsma
P.C. Teekens

Opdrachtgever

Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV
Postbus 339
1180 AH AMSTELVEEN

datum vrijgave

9 oktober 2011

beschrijving revisie

01

goedkeuring

J. Tolsma

vrijgave

I. Vossen

Colofon

Titel: Archeologische Rapporten Oranjewoud 2011/100.
Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven in het plangebied Molenschot te Soest, gemeente Soest (Utrecht)
Auteur(s): J. Tolsma, P.C. Teekens

ISSN: 1570-6273

© Oranjewoud B.V.
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ingenieursbureau Oranjewoud bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt, door een derde of voor enig ander werk of doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Disclaimer

Archeologisch vooronderzoek wordt in zijn algemeenheid uitgevoerd door het steekproefsgewijs bemonsteren d.m.v. boringen, proefsleuven en/of veldkartering. Hoewel Ingenieursbureau Oranjewoud bv de grootste zorgvuldigheid betracht bij het uitvoeren van het archeologisch onderzoek, is het juist deze steekproefsgewijze benadering die het onmogelijk maakt garanties ten aanzien van de situatie af te geven op basis van de resultaten van een archeologisch vooronderzoek.

Oranjewoud aanvaardt derhalve op generlei wijze aansprakelijkheid voor schade welke voortvloeit uit beslissingen genomen op basis van de resultaten van archeologisch (voor)onderzoek.

Inhoud	blz.
Administratieve gegevens	4
Samenvatting.....	5
1 Inleiding.....	7
1.1 Ligging onderzoekslocatie	8
2 Vooronderzoek.....	9
2.1 Bureauonderzoek	9
2.1.1 Landschappelijke situatie en bodemopbouw.....	9
2.1.2 Bewoningsgeschiedenis.....	9
2.1.3 Archeologische verwachting	10
2.2 Inventariserend veldonderzoek door middel van boringen.....	10
2.2.1 Resultaten veldonderzoek.....	10
3 Onderzoeksopzet.....	13
3.1 Doel- en vraagstelling.....	13
3.2 Onderzoeksopzet en werkwijze	13
3.2.1 Wijzigingen ten opzichte van het Programma van Eisen	14
4 Onderzoeksresultaten	15
4.1 Bodemopbouw	15
4.2 Sporen en structuren.....	16
4.3 Vondstmateriaal	18
4.3.1 Aardewerk en keramisch bouw materiaal	19
5 Conclusies en advies.....	21
5.1 Beantwoording onderzoeksvragen	21
5.2 Conclusies.....	22
5.2.1 Waardering.....	22
5.2.2 (Selectie)advies.....	23
Literatuur en geraadpleegde bronnen	25
Bijlagen	
1 Archeologische perioden	
2 AMZ-cyclus	
3 Sporen-, vondst- en determinatielijsten	
Kaarten	
197380OW-2-1	Kaart met locaties geplande proefsleuven in PvE
242730-1	Alle sporenkaart werkput 1
242730-2	Alle sporenkaart werkput 2
242730-3	Alle sporenkaart werkput 3
242730-4	Alle sporenkaart werkput 4
242730-5	Alle sporenkaart werkput 5
242730-6	Alle sporenkaart werkput 6 en 7
242730-7	Overzichtskaart aangelegde werkputten

Administratieve gegevens

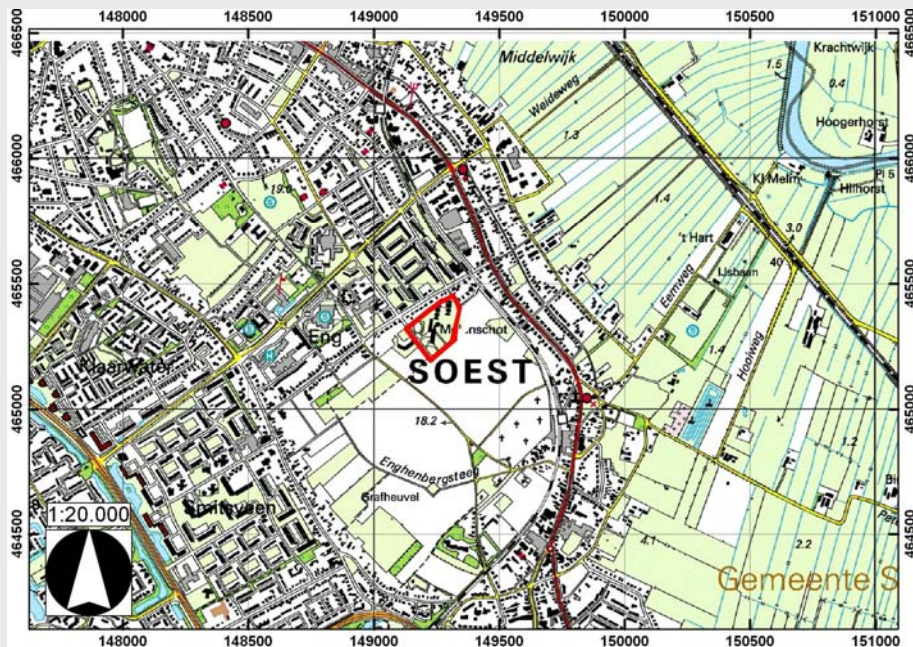
OW Projectnummer 242730
OM-nummer 47596
Provincie Utrecht
Gemeente Soest
Plaats Soest
Toponiem Plan Molenschot

Kaartblad 32W
Coördinaten 149312/465451 149232/465193
 149397/465362 149126/465323

Opdrachtgever Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV
Uitvoerder Oranjewoud
Datum uitvoering juli 2011
Projectteam I. Vossen (senior KNA-archeoloog en projectleider)
 P.C. Teekens (KNA-archeoloog en uitvoerder)
 J. Tolsma (project-archeoloog en uitvoerder)

Bevoegd gezag (BG) gemeente Soest
Adviseur namens BG De heer M. Verhamme, regio-archeoloog

Beheer documentatie Oranjewoud Almere
Vondstdepot Depot voor bodemvondsten Utrecht

Afbeelding 1 Locatie plangebied

(Topografische Kaart 1:25.000 (niet op schaal), © Topografische Dienst Kadaster, Emmen)

Samenvatting

Van 25 tot en met 28 juli 2011 is in opdracht van Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV door Ingenieursbureau Oranjewoud BV een karterend en waardstellend proefsleuvenonderzoek (IVO-P) uitgevoerd ter plaatse van het plangebied Molenschot te Soest in de gemeente Soest (provincie Utrecht).

De directe aanleiding voor dit onderzoek is het voornemen van de opdrachtgever om het terrein te herontwikkelen en nieuwbouw te realiseren. In dit kader heeft in 2007 door Oranjewoud bv een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen plaatsgevonden binnen het plangebied.¹ Op basis van de resultaten van dit onderzoek is geadviseerd om het bebouwde deel van het plangebied vrij te geven voor wat betreft archeologie, en de rest van het terrein middels een proefsleuvenonderzoek nader te onderzoeken. Door de gemeente Soest is vervolgens dit advies overgenomen, met dien verstande dat mocht op de plaatsen waar nu geen bouw is voorzien maar in een latere fase eventueel wel, hier alsnog proefsleuven dienen plaats te vinden.

Het onderhavige proefsleuvenonderzoek betreft een karterend alsmede waarderend onderzoek. Er is in de eerste plaats gekeken naar de aan- of afwezigheid van archeologische vindplaatsen (karteren). Bij de aanwezigheid van een eventuele vindplaats dient vervolgens ook gewaardeerd te worden op fysieke (en inhoudelijke) kwaliteiten, waaruit een waardstelling volgt. Aan de hand van deze waardstelling zal worden geadviseerd of de vindplaats al dan niet behoudenswaardig is.

Aangezien er geen sprake is van een vindplaats, is er echter in voorliggend geval geen sprake van een waardering.

In verband met de afwezigheid van een vindplaats, wordt geadviseerd het plangebied vrij te geven voor de gewenste ontwikkelingen. Voor het deel van het plangebied waar nu geen bodemingrepen zijn voorzien, maar waar in het onderzoek van 2007 is geconstateerd dat sprake is van een kansrijke zone, blijft gelden dat een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk is zodra hier bodemingrepen worden voorzien.

¹ Teekens, P.C., 2007

IVO-P Molenschot Soest

Projectnr. 242730 242730
9 oktober 2011, revisie 00

1 Inleiding

Van 25 tot en met 28 juli 2011 is in opdracht van Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV door Ingenieursbureau Oranjewoud BV een karterend en waardstellend proefsleuvenonderzoek (IVO-P) uitgevoerd ter plaatse van het plangebied Molenschot te Soest in de gemeente Soest (provincie Utrecht).

De directe aanleiding voor dit onderzoek is het voornemen van de opdrachtgever om het terrein te herontwikkelen en nieuwbouw te realiseren. In dit kader heeft in 2007 door Oranjewoud bv een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen plaatsgevonden binnen het plangebied.² Op basis van de resultaten van dit onderzoek is geadviseerd om het bebouwde deel van het plangebied vrij te geven voor wat betreft archeologie, en de rest van het terrein middels een proefsleuvenonderzoek nader te onderzoeken. Door de gemeente Soest is vervolgens het volgende besluit genomen:

1. Een deel van het gebied dat als verstoord wordt beschouwd, is vrijgesteld voor nader onderzoek;
2. Voor een deel van het gebied waar geen bodemingrepen zijn gepland geldt vrijstelling onder voorbehoud. Indien in de toekomst toch bodemverstoringen plaatsvinden zal ook hier een nader onderzoek door middel van proefsleuven dienen plaats te vinden;
3. Voor het deel waar de hoge verwachting is bevestigd door het bureau- en booronderzoek en waar ook bodemingrepen zijn gepland, zal door middel van een proefsleuvenonderzoek dienen te worden vastgesteld of 1) daadwerkelijk archeologische resten aanwezig zijn, en 2) of deze resten als behoudenswaardig kunnen worden aangemerkt. In termen van KNA is dus sprake van een karterend, en eventueel uit te breiden tot waarderend inventariserend veldonderzoek.

Het doel van het inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven is het vaststellen van de locatie, omvang, aard, datering en conservering van eventuele archeologische vindplaatsen. De verzamelde gegevens dienen een inhoudelijke en kwalitatieve waardering van eventuele vindplaatsen mogelijk te maken. De bij het inventariserend veldonderzoek te verzamelen gegevens dienen voorts uitgangspunt te zijn bij het bepalen van de strategie van eventueel vervolgonderzoek of behoud ter plaatse. Het uitgevoerde archeologisch onderzoek past als onderzoeksstrategie binnen de zogenaamde Archeologische Monumentenzorg (AMZ). Deze cyclus wordt toegelicht in bijlage 2.

Op basis van zowel het selectieadvies- als het besluit is door Vestigia bv in 2007 een Programma van Eisen (PvE) opgesteld³ Dit PvE is echter ruim vier jaar oud én is gebaseerd op de vorige versie van de KNA, de KNA 3.1. Dit betekent dat het betreffende PvE niet meer geldig is. Het PvE is derhalve geactualiseerd om aan de KNA versie 3.2. te voldoen.⁴

Als leeswijzer geldt dat in hoofdstuk 2 de resultaten uit het bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek kort worden weergegeven. In Hoofdstuk 3 wordt het proefsleuvenonderzoek gerapporteerd. Hierbij wordt als eerste de bodemopbouw van het plangebied besproken. Daarna worden de archeologisch sporen en structuren besproken en als laatste wordt het vondstmateriaal gerapporteerd. In hoofdstuk 4 volgen de conclusies en aanbeveling voor de afronding van de ruimtelijke procedure.

Het veldonderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2.

² Teekens, P.C., 2007

³ Vestigia BV Archeologie en cultuurhistorie, 2007

⁴ Teekens, P.C.,2011

1.1 Ligging onderzoekslocatie

Het plangebied, waar de proefsleuven zijn aangelegd, is gelegen aan en omsloten door de Molenstraat, de van Goyenlaan, de Albert Cuyplaan en het W. A. van Elmpfad te Soest (gemeente Soest, provincie Utrecht). Het totale oppervlak van het plangebied bedraagt circa 3,4 ha, is deels bebouwd en (half)verhard en betreft deels groen. Op het terrein ligt het (voormalig) verzorgingstehuis 'Molenschot' bestaande uit een appartementsgebouw en twee blokken met woningen. Momenteel staat het hoofdgebouw nagenoeg leeg en wordt deels bewoond door antikraakbewoners. De beide woningblokken zijn nog grotendeels bewoond. Op het terrein is verharding aanwezig bestaande uit asfalt en klinkers. Grote delen van het terrein zijn in de loop der jaren sterk begroeid geraakt (ook een parkeerterrein in de noordwesthoek van het plangebied). Deze begroeiing bestaat uit struiken, ondermeer bramenstruiken, en berkenboompjes. Het gebied ten zuiden van het plangebied is nog grotendeels onbebouwd en heeft een agrarische functie. Voor het plangebied zie afbeelding 1 en 2 en kaartbijlage 242730-7 (situatie met proefsleuven).

Afbeelding 2: plangebied (in rood) (bron luchtfoto: <http://maps.google.nl/>)

2 Vooronderzoek

2.1 Bureauonderzoek

Er is in een eerder stadium (november 2007) al een bureauonderzoek uitgevoerd door Ingenieursbureau Oranjewoud BV.⁵ De resultaten hiervan worden hieronder samengevat. Voor details wordt verwezen naar het betreffende rapport.

2.1.1 *Landschappelijke situatie en bodemopbouw*

Het plangebied ligt op de stuwwal de Utrechtse Heuvelrug, en meer specifiek de Soesterberg, en is ontstaan in de laatste perioden van het Pleistoceen (2,7 miljoen - 10.000 jaar voor heden). Het maakt deel uit van de randzone van de hooggelegen rand van de stuwwal op de overgang naar de veel lager gelegen Eemvallei, direct ten oosten van het plangebied. De ondergrond bestaat uit grove stuwwalzanden met plaatselijk daarop dekzand. Hierin heeft zich in het holoceen een podzolbodem ontwikkeld. In de middeleeuwen is het gebied in cultuur gebracht en heeft zich een es- of plaggendek op de oorspronkelijke bodem ontwikkeld.

De bodemkaart geeft aan dat het plangebied deel uitmaakt van het Soestereng, een oud akkercomplex met een hoge zwarte enkeerdgrond (code op de bodemkaart: gZ23-VII), bestaande uit grof zand. De humeuze bovenlaag (plaggendek) is doorgaans circa 50 tot 100 cm dik. De meeste van deze enkeerdbodems zijn gevormd op oude moderpodzolen, waarbij de oorspronkelijk A- en E-horizont van deze bodems echter vaak in het plaggendek zijn opgenomen.

2.1.2 *Bewoningsgeschiedenis*

Het landschap, waar het plangebied deel van uitmaakt, was reeds in de steentijd bewoond. De overgang van de stuwwal naar de lagere gelegen Eemvallei was een geliefde vestigingslocatie voor mobiele groepen jager-verzamelaars. Vanaf het neolithicum vestigde men zich permanent op deze locaties. De zandige bodems op deze locaties waren zeer geschikt voor landbouw. In de perioden volgend op het neolithicum, de bronstijd, ijzertijd en Romeinse tijd, was deze omgeving dicht bewoond. De laaggelegen gedeelten in het landschap, zoals de beekdalen, vormden bovendien tussen het neolithicum en de ijzertijd een focus van rituele activiteit. In deze natte landschapselementen werden in deze periode waardevolle voorwerpen (wapens, sierraden) gedeponeerd. Het laat neolithicum/vroege bronstijd kenmerkt zich bovendien door de aanwezigheid van grafheuvels, waarvan er (minstens) één, het Enghenbergeje, zich niet ver ten zuidwesten van het plangebied bevindt.

De late middeleeuwen (900-1250 na Chr.) staan vooral in het teken van het ontginnen van het hoogveen achter de oude engen. Het dorp Soest is in deze periode ontstaan en het is een typisch brinkdorp. Rondom het dorp lagen de akkercomplexen. Het plangebied ligt op de oude Soestereng. Achter de akkercomplexen lagen de woeste gronden, die gebruikt werden om het vee te weiden. Het systeem van plaggenbemesting bleef tot ver in de 19^e eeuw in zwang. Pas met de uitvinding van kunstmest kwam dit systeem ten einde. Sindsdien is de Soestereng geleidelijk bebouwd. Het zuidelijk gedeelte van de eng (de Zuidereng), direct grenzend aan het plangebied, is tot op heden onbebouwd. De bebouwing op het huidige terrein "Molenschot" dateert uit de tweede helft van de 20^e eeuw.

⁵ Teekens, 2007.

2.1.3 Archeologische verwachting

Onder het plaggendek, indien intact, kunnen eventueel aanwezige archeologische resten goed zijn bewaard. Het plangebied heeft daardoor potentieel een hoge informatiewaarde met betrekking tot resten vanaf de steentijd tot en met de vroege middeleeuwen. In het plangebied worden onder het plaggendek met name nederzettingssporen verwacht uit de periode vanaf het neolithicum, maar ook resten van grafheuvels en/ of urnenvelden. Ook kunnen kleinere (jacht)kampjes uit het mesolithicum worden verwacht. Op basis van de resultaten van eerder uitgevoerde onderzoeken worden vooral archeologische resten (bewoningssporen en begravingen) verwacht uit de periode van het mesolithicum alsmede de brons- en ijzertijd.

De te verwachten complextypen bestaat uit losse vondstconcentraties samenhangende met een niet sedentair bestaan in het mesolithicum zoals vuursteenconcentraties en haarden. Uit het neolithicum, de bronstijd en de ijzertijd worden complextypes verwacht die samenhangen met een sedentair bestaan, zoals (huis)plattegronden, (afval)kuilen, greppels, dierbegravingen, sloten en fundamenten van structuren in houtbouw. Onder het plaggendek kunnen intacte vindplaatsen worden aangetroffen. De vondstdichtheid van vindplaatsen onder esdekken is meestal laag tot matig hoog. De verwachte archeologische resten kunnen vanaf het maaiveld tot een diepte van circa 1,5 m -mv worden aangetroffen.

De enige mogelijke verstoring kan zijn veroorzaakt door de bouw van het huidige Molenschot terrein, hiervoor is het terrein op basis van historisch kaartmateriaal onbebouwd geweest. Aangezien de geplande nieuwbouw zich buiten de huidige bebouwing bevindt, is de kans groot dat binnen dit gedeelte van het plangebied nog intacte enkeerdgronden voorkomen.

2.2 Inventariserend veldonderzoek door middel van boringen

Naar aanleiding van het bureauonderzoek is in november 2007 ook een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd door ingenieursbureau Oranjewoud BV.⁶ Hieronder volgt een korte samenvatting van de resultaten. Voor details wordt verwezen naar het betreffende rapport.

2.2.1 Resultaten veldonderzoek

Uit het inventariserend veldonderzoek (karterende fase) is gebleken dat de in het bureauonderzoek verwachte bodemkundige situatie in grote lijnen correct is. Een vrij dik plaggendek ofwel oud-bouwalanddek is aangetroffen. De bodem binnen het plangebied is echter grotendeels tot in de C-horizont is verstoord. Hoewel op enkele locaties restanten van een B- en/of BC-horizont zijn aangetroffen, gaat het om zeer dunne lagen. Aangenomen kan worden dat de oorspronkelijk aanwezige bodemhorizonten door agrarische werkzaamheden in het plaggendek zijn opgenomen en dat daarbij de top van de C-horizont veelal is verstoord. Hoewel in theorie eventueel aanwezige grondsporen slechts afgetopt kunnen zijn, kan dit met de gehanteerde onderzoeksmethode niet voldoende worden aangetoond. In combinatie met de afwezigheid van archeologische indicatoren zoals aardewerk, houtskool en (archeologische (bodem)lagen), is de kans op de aanwezigheid van intacte archeologische nederzettingssporen laag ingeschat.

Geconcludeerd is dat met het inventariserend veldonderzoek (karterende fase) nederzettingssporen niet zijn aangetoond. De kans op de aanwezigheid van dergelijke sporen wordt daarom laag ingeschat. De aan- of afwezigheid van grafheuvels, grafvelden en urnenvelden kan echter niet met de gehanteerde onderzoeksmethode worden getoetst. Hiertoe dient een proefsleuvenonderzoek plaats te vinden in het gebied dat als een kansrijke zone bestempeld is. Binnen deze kansrijke zone zullen echter (vooralsnog) niet overal bodemverstorende werkzaamheden plaatsvinden. Voor het gebied waar daadwerkelijk

⁶ Teekens, 2007.

gebouwd gaat worden, en waar dus archeologiebedreigende grondwerkzaamheden zullen plaatsvinden, is aanbevolen voor aanvang van de werkzaamheden een karterend proefsleuvenonderzoek uit te voeren.

Het rapport⁷ is in 2008 inhoudelijk beoordeeld door het bevoegd bestuursorgaan en het advies is overgenomen in het selectiebesluit.

⁷ Teekens, 2007

IVO-P Molenschot Soest

Projectnr. 242730 242730
9 oktober 2011, revisie 00

3 Onderzoeksopzet

3.1 Doel- en vraagstelling

Het doel van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek (een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven of IVO-P) is in de eerste plaats het systematisch onderzoeken van het plangebied op de aanwezigheid van archeologische vondsten en/of sporen (karteren). In de tweede plaats dient het onderzoek om de aard, omvang, datering, gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit van deze archeologische resten vast te stellen (waarderen).

Het onderzoek dient antwoord te geven op de volgende vragen⁸:

1. Is er sprake van één of meer behoudenswaardige vindplaatsen?
2. Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?
3. Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?
4. Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?
5. Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
6. Uit welke periode dateren de eventuele sporen?
7. Wat is de relatie met de omgeving?
8. Wanneer zijn de archeologische sites als woonplaats in onbruik geraakt?
9. Vanaf wanneer is het esdek aangelegd?
10. Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?
11. Welke activiteiten zijn in het gebied uitgevoerd?
12. Aan welke culturele tradities(s) kunnen de grondsporen en het archeologisch materiaal worden toegeschreven en wat zijn de argumenten?
13. Wat is de relevantie van de site(s) met de onderzoeksthema's genoemd in de NOaA en met het actuele onderzoek in de regio Amersfoort/het Gooi.

3.2 Onderzoeksopzet en werkwijze

Het veldonderzoek is uitgevoerd conform het eerder genoemde PvE. Hieronder volgen enkele administratieve gegevens alsmede de wijzigingen ten opzicht van het PvE. Voor details over de onderzoeksopzet en werkwijze wordt verwezen naar het PvE.

Tabel 1: Veldgegevens

Datum uitvoering	maandag 25 juli-donderdag 28 juli 2011	
Veldteam	D. la Fèber: P.C. Teekens: J. Tolsma: R. Schiphorst: Marc, firma Basten	senior KNA-archeoloog KNA-archeoloog (leidinggevende) projectarcheoloog inhuurkracht veldteam kraanmachinist
Weersomstandigheden	Droog, zonnig tot bewolkt weer, 16-20 °C	

⁸ Deze onderzoeksvragen zijn integraal overgenomen uit het PvE.

3.2.1 **Wijzigingen ten opzichte van het Programma van Eisen**

Het Programma van Eisen (PvE) van het karterende en waarderende proefsleuvenonderzoek is als volgt vormgegeven:

1. De proefsleuven worden in noord-zuid en oost-west richting aangelegd (zie voor de geplande locaties kaartenbijlage 197380 OW-2-1). De totale lengte van de sleuven is 310 m. De breedte van de sleuven is 4 m. Dit komt neer op een oppervlakte van 1240 m². Het totale plangebied is 3,4 ha, het deel waar proefsleuvenonderzoek moet worden uitgevoerd is ca. 1,3 ha;
2. Uitgegaan wordt van een dekkingsgraad van ca. 10% (conform de eis van de KNA 3.2 voor waarderend onderzoek), die voldoende mag worden geacht voor de doelstelling van opsporen, zowel als waarden van de te verwachten sporen en structuren;
3. Er worden in totaal 7 sleuven aangelegd. De sleuven hebben de volgende afmetingen:
 - Sleuf 1) 65 x 4 m
 - Sleuf 2) 45 x 4 m
 - Sleuf 3) 15 x 4 m
 - Sleuf 4) 20 x 4 m
 - Sleuf 5) 75 x 4 m
 - Sleuf 6) 60 X 4 m
 - Sleuf 7) 30 x 4 m

De uiteindelijke aanleg van de werkputten is echter niet geheel uitgevoerd conform PvE. De oorzaak hiervan lag in de aanwezigheid van bomen en leidingen, hekwerken, de aanwezigheid van sloopauto's op het terrein en een openbare weg waar tevens auto's waren geparkeerd.

In overleg met de regioarcheoloog die optrad namens de gemeente Soest, de heer M. Verhamme (gemeente Amersfoort), is besloten om de oriëntatie en afmetingen van de werkputten enigszins aan te passen. In totaal zijn wel zeven sleuven aangelegd, maar de lengte, breedte en oriëntatie verschilt bij alle sleuven in meer of mindere mate van de tekening, behorende bij het PvE. Een overzicht van de uiteindelijk aangelegde werkputten is opgenomen in de kaartenbijlage (242730-7). Ook per sleuf is een tekening opgenomen (242730-1 t/m 6)

Door de wijziging in strategie is nu 733 m² (= 5,6 %) gerealiseerd. Dit heeft niet geleid tot een afwijkende beantwoording van de onderzoeksvragen indien het originele sleuvenplan zou zijn uitgevoerd. De werkelijke lengte, breedte en oppervlakte per proefsleuf (werkput) is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Omvang proefsleuven

Werkput	Lengte (in m)	Breedte (in m)	Totaal aan m2
1	16,5	4	66
2	30	4	120
3	16,5	2	33
4	11	2	22
5	48,5	4	194
6	34	5	170
7	32	4	128
Totaal			733

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Bodemopbouw

De algemene beschrijving van de bodemopbouw is gebaseerd op de informatie uit de profielopnamen van werkputten. Zie tekeningen 242730-1 t/m 6 voor de locaties van de profielen in de afzonderlijke werkputten. In afbeelding 3 zijn enkele profielopnames opgenomen.

Tabel 3. Globale bodemopbouw

Werkput	Bodemprofiel
1	AC-profiel, met dikke Aa-horizont. Op Aa horizont laag cunetzand
2	AC-profiel, met dikke Aa-horizont, grotendeels verstoord
3	AC-profiel, met dikke Aa-horizont
4	AC-profiel, met Aa-horizont, top C verrommeld
5	AC-profiel, met dikke Aa-horizont
6	AC-profiel, met dikke Aa-horizont
7	AC-profiel, met dikke Aa-horizont

De bodem in werkput 1 bestaat uit 0,20 m dikke laag cunetzand, met daaronder een 0,7 m dikke Aa-horizont (matig fijn zand, matig humeus) zwak grindig, met daarin in enkele puinspikkeltjes, tot 30 cm - mv verstoord, daaronder gelaagd (lichter). Hieronder ligt de donkergele C-horizont, die bestaat uit matig grof zand.

De bodem in werkput 2 bestaat uit een 0,85 - 1,00 m dikke Aa-horizont (matig fijn, matig humeus, zwak grindig, matig wortelhoudend, zwak baksteen- en puinhoudend zand). De bodem is hier grotendeels verstoord tot 0,6 à 1,0 m - mv. In twee van de drie profielen was nog een dunne laag (0,2 m) onverstoord plaggendek aanwezig. Hieronder ligt de donkergele tot lichtbruine C-horizont, die bestaat uit matig grof zand, zwak grindig.

De bodem in werkput 3 bestaat uit een 0,65 m dikke Aa-horizont, bestaande uit matig fijn, matig humeus, zwak puin- en baksteenhoudend zand. Hieronder ligt de lichtbruine C-horizont, die bestaat uit matig grof, licht grindhoudend zand.

De bodem in werkput 4 bestaat uit een 0,40 m dikke verstoorde Aa-horizont (matig fijn zand, matig humeus). Hieronder ligt de donkergele C-horizont, die tot 0,55 m -mv is verrommeld en die bestaat uit matig grof zand.

De bodem in werkput 5 bestaat uit een 0,55 - 0,70 m dikke donkerbruingrijze Aa-horizont (matig fijn, matig humeus, zwak grindig, zwak puinhoudend zand). In één profielopname is het plaggendek verstoord. Onder het plaggendek ligt een 0,10 tot 0,15 m dikke herkenbare oude akkerlaag (matig grof, zwak grindig zand, soms met enkele puinspikkels). Hieronder ligt de lichtbruine C-horizont, die bestaat uit matig grof, zwak grindig zand. In één zone van de sleuf (noordelijk) bestond de C-horizont plaatselijk uit zeer grof zand.

De bodem in werkput 6 bestaat uit een 0,60 - 0,75 m dikke donkerbruin(grijze) Aa-horizont, bestaande uit matig fijn, matig humeus, matig tot sterk wortelhoudend, zwak grindig en zwak puinhoudend zand). In één profielopname is het plaggendek verstoord. Onder het plaggendek, daar waar dit niet verstoord is, ligt een 5 cm dunne herkenbare oude akkerlaag (matig grof, zwak grindig zand, soms met enkele puinspikkels). Hieronder ligt de donkergele C-horizont, die bestaat uit matig grof, zwak tot matig grindig zand.

De bodem in werkput 7 tenslotte bestaat uit een 0,5 - 0,8 m dikke donkerbruin(grijze) Aa-horizont (matig fijn, matig humeus, matig tot sterk wortelhoudend, zwak grindig en zwak puinhoudend zand). In één profielopname is het plaggendek verstoord. Onder het plaggendek, daar waar dit niet verstoord is,

ligt een 5 tot 10 cm dunne herkenbare oude akkerlaag (matig grof, zwak grindig, zwak wortelhoudend zand, soms met enkele houtskoolspikkels). Hieronder ligt de lichtbruine C-horizont, die bestaat uit matig grof, zwak tot matig grindig en zwak tot sterk wortelhoudend zand.

Afbeelding 3: profiel 1 van werkput 1 (linksboven), profiel 2 van werkput 2 (rechtsboven), profiel 1 van werkput 5 (linksonder) en profiel 2 van werkput 7 (rechtsonder)

4.2 Sporen en structuren

In totaal zijn er 23 sporen aangetroffen (1 t/m 21, 23, 24 en 999, sporen 22 en 25 zijn vervallen). De (sub)recente verstoringen/sporen zijn hierbij aangeduid als spoor 999. De sporen laten zich naar hun aard verdelen naar vier verschillende clusters:

- ontginnings-/ploeg-/karrensporen;
- kuilen, paalgaten, vlekken;
- recente sporen en
- verstoringen.

Hieronder wordt verder ingegaan op de aangetroffen sporen. Voor een korte omschrijving van de sporen wordt verwezen naar tabel 4.2.

Tabel 4. Omschrijving sporen

Werkput	Omschrijving sporen
1	S 19: ontginnings-/ploeg-/karrensporen S 20: ontginnings-/ploeg-/karrensporen
2	S 21: ontginnings-/ploeg-/karrensporen S 22: ontginnings-/ploeg-/karrensporen S 23: vlek S 24: ontginnings-/ploeg-/karrensporen S 25: ontginnings-/ploeg-/karrensporen
3	S 999: verstoringen (greppel/kuil)
4	S 999: verstoringen (greppel/kuil)
5	S 999: recente ploegsporen S 10 t/m 18: ontginnings-/ploeg-/karrensporen
6	S 999: recente ploegsporen S 999: recente paalkuilen S 999: recente kuil S 1: ontginnings-/ploeg-/karrensporen S 6: kuil S 7: paalgat S 8: ontginnings-/ploeg-/karrensporen S 9: ontginnings-/ploeg-/karrensporen
7	S 999: recente ploegsporen S 999: recente paalkuilen S 1 tot en met S 5: ontginnings-/ploeg-/karrensporen

Ontginnings-/ploeg-/karrensporen

De ontginnings-/ploeg-/karrensporen komen voor in werkput 1, 2, 5, 6 en 7. Er zijn zeer scherpe sporen (bijvoorbeeld spoor 1, die doorloopt van werkput 7 tot in werkput 6 (zie afbeelding 4), spoor 4 en 8). Er zijn ook veel vagere sporen, zoals spoor 5 (cluster van sporen, zie afbeelding 4) en spoor 10 t/m 18 (eveneens cluster van sporen).

De spoordiepte is bedraagt gemiddeld ongeveer 5-10 cm. De onderlinge afstand verschilt. Soms ligt een dergelijk spoor solitair, soms in een cluster, soms op een onderlinge afstand van ongeveer 40 cm. De vulling van de sporen is donkerder dan de ondergrond en bestaat over het algemeen uit matig grof zand. Er is geen sprake van vondsten in deze sporen. Het lijkt het meest aannemelijk om hier uit te gaan van ploegsporen.

Afbeelding 4: links spoor 5 (cluster vage sporen) en rechts spoor 1 (scherp), beide in werkput 7

Kuilen, paalgaten, vlekken;

In werkput 6 is een kuil aangetroffen (spoor 6). Deze is van onduidelijke aard en vondstloos. Tevens in werkput 6 is een (vermoedelijk) paalgat aangetroffen (spoor 7). Na coupering van het spoor blijkt het echter om een natuurlijk spoor te gaan. Dit geldt tevens voor spoor 23 uit werkput 2.

Recente sporen

In werkput 6 en 7 is een aantal subrecente (paal)kuilen aangetroffen, die op een vergelijkbare onderlinge afstand van elkaar liggen. Hoogstwaarschijnlijk houden deze, overigens vondstloze sporen, verband met het plaatsen van afrasteringen/hekwerk e.d. In werkput 5, 6 en 7 zijn recente ploegsporen of sporen, afkomstig van een rubsband gevonden (zie afbeelding 5). Deze kunnen ook als verstoring worden beschouwd.

Afbeelding 5: in donkerbruin afstekend tegen de gele C-horizont de recente ploeg-/rupsbandsporen in werkput 6

Verstoringsen

In meerdere werkputten is sprake van (bodem)verstoring, maar met name werkput 3 en 4 zijn grotendeels verstoord. Voor de ligging van de verstoorde zones wordt verwezen naar de verschillende vlaktekeningen in kaartbijlage 242730-1 t/m 6 (alle sporenkaarten).

4.3 Vondstmateriaal

Er zijn bij het aanleg van het vlak enkele vondsten gedaan, waarvan een deel reeds in het veld zijn gedeselecteerd. Het betreft recent 20^e eeuws vondstmateriaal, bestaande uit keramiek (aardewerk en bouwkeramiek).

Het zoeken met de metaaldetector leverde enkele fragmenten op (uit bouwvoor en plaggendeck), waaronder een hoefijzer. Ook dit vondstmateriaal is vanwege de recente datering reeds in het veld gedeselecteerd.

In totaal zijn drie vondstnummers uitgegeven. Vondstnummer 1 is afkomstig uit werkput 5, vondstnummers 2 en 3 zijn afkomstig uit werkput 2.

Er zijn in totaal negen fragmenten geborgen (gezamenlijk gewicht 113 gram). De vondstenlijst is opgenomen in bijlage 3, tezamen met de sporenljst. Het gaat om twee aanlegvondsten en één oppervlaktevondst. Het betreft keramiek en verbrande leem.

Tabel 5. Aantallen en gewicht per vondstcategorie

Inhoud	Aantal	Gewicht (gr.)
keramiek	7	106
verbrande leem	2	7
<i>Totaal</i>	<i>9</i>	<i>113</i>

4.3.1 Aardewerk en keramisch bouwmetaal

Het aardewerk betreft roodbakkend geglaazuurd aardewerk, inwendig dan wel uitwendig of aan beide zijden geglaazuurd. De kwaliteit van het glazuur verschilt: van goeddekkend helder tot slechtdekkend craquelé. Het gaat om een deel van een oortje, enkele randjes en enkele wandstukjes. De datering van het aardewerk ligt tussen de middeleeuwen laat b (1250-1500 na Chr.) en de nieuwe tijd (1500-heden).

IVO-P Molenschot Soest

Projectnr. 242730 242730
9 oktober 2011, revisie 00

5 Conclusies en advies

Op basis van het in juli 2011 uitgevoerde onderzoek binnen het plangebied "Molenschot" kunnen de onderstaande onderzoeksvragen als volgt worden beantwoord:

5.1 Beantwoording onderzoeksvragen

1. *Is er sprake van één of meer behoudenswaardige vindplaatsen?*

Nee, er is geen vindplaats aangetroffen.

2. *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*

In totaal zijn er 26 sporen aangetroffen. De sporen laten zich naar hun aard verdelen naar vier verschillende clusters: ontginnings-/ploeg-/karrensporen, kuilen, paalgaten, vlekken, recente sporen en verstoringen. Deze sporen bevinden zich onder het plaggendek. Onder de ontginnings-/ploeg-/karrensporen zijn zeer scherpe sporen, maar ook veel vagere sporen. De spoordiepte bedraagt gemiddeld slechts ongeveer 5-10 cm. De vulling van de sporen is lichter dan de ondergrond en bestaat over het algemeen uit matig grof zand. Er is geen sprake van vondsten in deze sporen. Het lijkt het meest aannemelijk om hier uit te gaan van ploegsporen. De aangetroffen overige sporen blijken goeddeels natuurlijke sporen te zijn. In werkput 6 en 7 is een aantal subrecente (paal)kuilen aangetroffen, die op een vergelijkbare onderlinge afstand van elkaar liggen. Hoogstwaarschijnlijk houden deze, overigens vondstloze sporen, verband met het plaatsen van afrasteringen/hekwerk e.d. In werkput 5, 6 en 7 zijn recente ploegsporen of sporen, afkomstig van een graafmachine gevonden. Deze kunnen ook als verstoring worden beschouwd. Tenslotte is in meerdere werkputten sprake van (bodem)verstoring, maar met name werkput 3 en 4 zijn grotendeels verstoord.

3. *Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?*

N.v.t.

4. *Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?*

N.v.t.

5. *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*

De archeologische vondsten bestaan uit roodbakkend aardwerk en verbrande leem. De datering van het aardwerk ligt tussen de middeleeuwen laat B (1250-1500 na Chr.) en de nieuwe tijd (1500-heden).

6. *Uit welke periode dateren de eventuele sporen?*

De sporen liggen onder het plaggendek. Er zijn geen vondsten aangetroffen in de sporen, hetgeen datering moeilijk maakt. De aangetroffen ploegsporen stammen vermoedelijk uit de beginfase van de aanleg van de eng, ongeveer 700 à 1100 jaar geleden.

7. *Wat is de relatie met de omgeving?*

Op basis van de bodemopbouw is duidelijk dat sprake is van een plaggendek. Gezien afwezigheid van bewoningssporen of begravings-/crematiesporen, is het plangebied waarschijnlijk sinds eeuwen "slechts" als akkerland in gebruik geweest. Het maakt daarbij onderdeel uit van de uitgestrekte essen, ten zuidwesten van het plangebied.

8. *Wanneer zijn de archeologische sites als woonplaats in onbruik geraakt?*

Niet van toepassing (er is geen sprake van een site/vindplaats).

9. *Vanaf wanneer is het esdek aangelegd?*

Met de vermoedelijke 'aanleg' van de eng is omstreeks 700 tot 1100 jaar geleden begonnen. Deze datering is alleen gebaseerd op gegevens van de Soestereng en niet wordt gestaafd door vondsten binnen het plangebied.

10. *Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?*

De sporen die zijn aangetroffen (ontginnings-/karrensporen) bevinden zich in de stuwwalafzettingen, direct onder het plaggendek.

11. *Welke activiteiten zijn in het gebied uitgevoerd?*

Binnen het plangebied zijn in het verleden in ieder geval agrarische activiteiten ontplooid. Het plangebied sinds 1960-1970 deels bebouwd.

12. *Aan welke culturele tradities(s) kunnen de grondsporen en het archeologisch materiaal worden toegeschreven en wat zijn de argumenten?*

Vanwege de afwezigheid van archeologische vondsten die gerelateerd kunnen worden met de aangetroffen sporen, valt hier niets over te zeggen.

13. *Wat is de relevantie van de site(s) met de onderzoeksthema's genoemd in de NOaA en met het actuele onderzoek in de regio Amersfoort/het Gooi?*

Niet van toepassing (er is geen vindplaats aangetroffen).

5.2 Concluisies

5.2.1 Waardering

Het onderhavige proefsleuvenonderzoek betreft een karterend alsmede waarderend onderzoek. Er is in de eerste plaats gekeken naar de aan- of afwezigheid van archeologische vindplaatsen (karteren). Bij de aanwezigheid van een eventuele vindplaats dient vervolgens ook gewaardeerd te worden op fysieke (en inhoudelijke) kwaliteiten, waaruit een waardestelling volgt. Aan de hand van deze waardestelling zal worden geadviseerd of de vindplaats al dan niet behoudenswaardig is.

Aangezien er geen sprake is van een vindplaats, is er echter in voorliggend geval geen sprake van een waardering.

5.2.2 (Selectie)advies

In verband met de afwezigheid van een vindplaats, wordt geadviseerd het plangebied vrij te geven voor de gewenste ontwikkelingen. Voor het deel van het plangebied waar nu geen bodemingrepen zijn voorzien, maar waar in het onderzoek van 2007 is geconstateerd dat sprake is van een kansrijke zone, blijft gelden dat een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk is zodra hier bodemingrepen worden voorzien.

Ook voor vrijgegeven (delen van) plangebieden bestaat altijd de mogelijkheid dat er tijdens graafwerkzaamheden toch losse sporen en vondsten worden aangetroffen. Het betreft dan vaak kleine sporen of resten die niet door middel van een booronderzoek kunnen worden opgespoord. Op grond van artikel 53 van de Monumentenwet 1988 dient zo spoedig mogelijk melding te worden gemaakt van de vondst bij de Minister (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: ARCHIS-meldpunt, telefoon 033-4227682). Een vondstmelding bij de gemeentelijk of provinciaal archeoloog kan ook.

Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.
Almere, oktober 2011

IVO-P Molenschot Soest

Projectnr. 242730 242730
9 oktober 2011, revisie 00

Literatuur en geraadpleegde bronnen

Teekens, P.C., 2007. *Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek op de locatie Molenschot aan de Albert Cuyplaan 101 te Soest (Utrecht)*. Oranjewoud Archeologische Rapporten 2007/117.

Teekens, P.C., 2011. *Programma van Eisen (PvE), Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) Molenschot-terrein Soest, revisie 00 d.d. 20 juli 2011*.

Vestigia BV Archeologie en cultuurhistorie, 2007. *Rapportnummer v600, V08/1426: Programma van Eisen IVO-P, Molenschot, gemeente Soest, versie 1.0 d.d. 30 oktober 2007*.

Bijlage 1: Archeologische perioden

Bijlage 1: Archeologische perioden

Als bijlage op de resultaten en verzamelde gegevens wordt hieronder een algemene ontwikkeling van de bewonersgeschiedenis in Nederland geschetst.

Gedurende het **paleolithicum** (300.000-8800 voor Chr.) hebben moderne mensen (*homo sapiens*) onze streken tijdens de warmere perioden wel bezocht, doch sporen uit deze periode zijn zeldzaam en vaak door latere omstandigheden verstoord. De mensen trokken als jager-verzamelaars rond in kleine groepen en maakten gebruik van tijdelijke kampementen. De verschillende groepen jager-verzamelaars exploiteerden kleine territoria, maar verbleven, afhankelijk van het seizoen, steeds op andere locaties.

In het **mesolithicum** (8800-4900 voor Chr.) zette aan het begin van het Holoceen een langdurige klimaatsverbetering in. De gemiddelde temperatuur steeg, waardoor geleidelijk een bosvegetatie tot ontwikkeling kwam en de variatie in flora en fauna toenam. Ook in deze periode trokken de mensen als jager-verzamelaars rond. Voorwerpen uit deze periode bestaan voornamelijk uit voor de jacht ontworpen vuurstenen spitsjes.

De hierop volgende periode, het **neolithicum** (5300-2000 voor Chr.), wordt gekenmerkt door een overschakeling van jager-verzamelaars naar sedentaire bewoners, met een volledig agrarische levenswijze. Deze omwenteling ging gepaard met een aantal technische en sociale vernieuwingen, zoals huizen, geslepen bijlen en het gebruik van aardewerk. Door de productie van overschot kon de bevolking gaan groeien en die bevolkingsgroei had tot gevolg dat de samenleving steeds complexer werd. Uit het neolithicum zijn verschillende grafmonumenten bekend, zoals hunebedden en grafheuvels.

Het begin van de **bronstijd** (2000-800 voor Chr.) valt samen met het eerste gebruik van bronzen voorwerpen, zoals bijlen. Het gebruik van vuursteen was hiermee niet direct afgelopen. Vuursteenmateriaal uit de bronstijd is meestal niet goed te onderscheiden van dat uit andere perioden. Het aardewerk is over het algemeen zeldzaam. De grafheuveltraditie die tijdens het neolithicum haar intrede deed werd in eerste instantie voortgezet, maar rond 1200 voor Chr. vervangen door begravingen in urnenvelden. Het gaat hier om ingegraven urnen met crematieresten waar overheen kleine heuveltjes werden opgeworpen, eventueel omgeven door een greppel.

In de **ijzertijd** (800-12 voor Chr.) werden de eerste ijzeren voorwerpen gemaakt. Ten opzichte van de bronstijd traden er in de aardewerktraditie en in het gebruik van vuursteen geen radicale veranderingen op. De mensen woonden in verspreid liggende hoeven of in nederzettingen van enkele huizen. Op de hogere zandgronden ontstonden uitgebreide omwalde akkercomplexen (*celtic fields*). In deze periode werden de kleigebieden ook in gebruik genomen door mensen afkomstig van de zandgebieden. Opvallend zijn de verschillen in materiële welstand. Er zijn zogenaamde vorstengraven bekend in Zuid-Nederland, maar de meeste begravingen vonden plaats in urnenvelden.

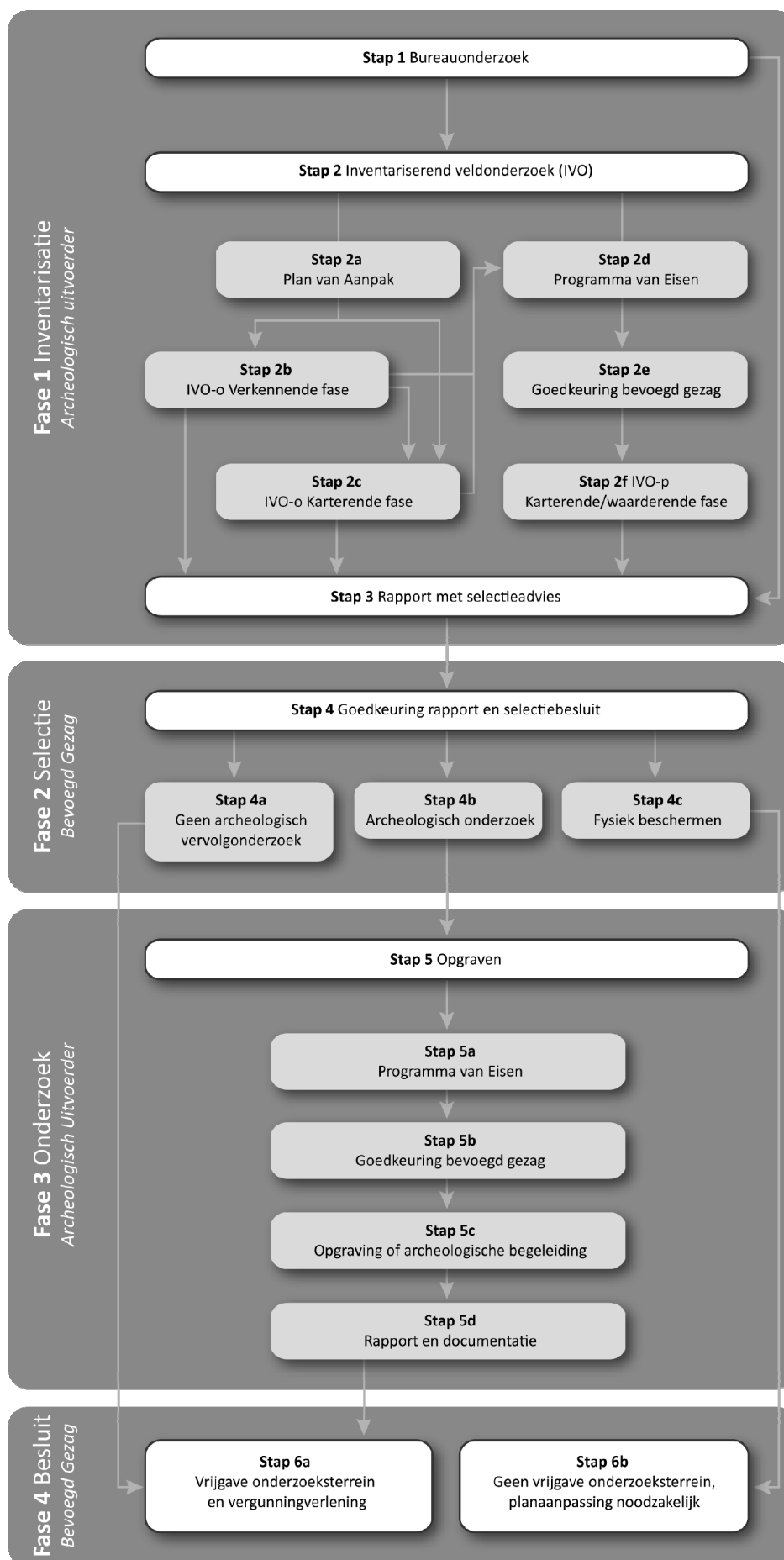
Met de **Romeinse tijd** (12 voor Chr. tot 450 na Chr.) eindigt de prehistorie en begint de geschreven geschiedenis. In 47 na Chr. werd de Rijn definitief als rijksgrens van het Romeinse Rijk ingesteld. Ter controle van deze zogenaamde *limes* werden langs de Rijn *castella* (militaire forten) gebouwd. De inheems leefwijze handhaafde zich wel, ook al werd de invloed van de Romeinen steeds duidelijker in soorten aardewerk (o.a. gedraaid) en een betere infrastructuur. Onder meer ten gevolge van invallen van Germaanse stammen ontstond er instabiliteit wat uiteindelijk leidde tot het instorten van de grensverdediging langs de Rijn.

Over de **middeleeuwen** (450-1500 na Chr.), en met name de vroege middeleeuwen (450-1000 na Chr.), zijn nog veel zaken onbekend. Archeologische overblijfselen zijn betrekkelijk schaars. De politieke macht was na het wegvallen van de Romeinen in handen gekomen van regionale en lokale hoofdlieden. Vanaf de 10^e eeuw ontstaat er weer enige stabiliteit en is een toenemende feodalisering zichtbaar. Door bevolkingsgroei en gunstige klimatologische omstandigheden werd in deze periode een begin gemaakt met het ontginnen van bos, heide en veen. Veel van onze huidige steden en dorpen dateren uit deze periode.

De hierop volgende periode 1500 – heden wordt aangeduid als **nieuwe tijd**.

Bijlage 2: Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

- schematisch overzicht AMZ
- verklarende woordenlijst AMZ

Verklarende woordenlijst Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

Archeologische begeleiding (STAP 5c)

Een archeologische begeleiding wordt uitgevoerd wanneer proefsleuven of een opgraving niet mogelijk zijn door bijvoorbeeld civieltechnische beperkingen.

Archeologische indicatoren

Hiermee worden aanwijzingen in de bodem bedoeld die duiden op menselijke activiteiten in het verleden, zoals aardewerkscherven, houtskool, botmateriaal, vondstlagen, etc.

Archis

Archeologisch informatiesysteem voor Nederland. Een digitale databank met gegevens over archeologische vindplaatsen en terreinen.

Bureauonderzoek (STAP 1)

Het bureauonderzoek is een rapportage waarin een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel wordt opgesteld aan de hand van geomorfologische en bodemkaarten, de Archeologische Monumentenkaart (AMK), het Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS), historische kaarten en archeologische publicaties.

Fysiek beschermen (STAP 4c)

De archeologische resten blijven in de bodem behouden door bijvoorbeeld planaanpassingen.

Geofysisch onderzoek

Meetapparatuur brengt archeologische verschijnselen in de bodem driedimensionaal in kaart zonder te boren of te graven. Dit kan bijvoorbeeld door radar-, weerstandsonderzoek of elektromagnetische metingen.

Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Dit model geeft op detailniveau voor het plangebied aan wat aan archeologische vindplaatsen aanwezig kan zijn. Op basis van dit verwachtingsmodel wordt bepaald of een inventariserend veldonderzoek nodig is en wat de juiste methode is om eventueel aanwezige archeologische resten aan te tonen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) (STAP 2)

Tijdens een inventariserend veldonderzoek worden archeologische waarden in het veld geïnventariseerd en gedocumenteerd. Waar is wat in de bodem aanwezig? De inventarisatie kan bestaan uit een inventariserend veldonderzoek-overig (door middel van een booronderzoek, veldkartering en/of geofysisch onderzoek) en/of een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven. Wat de beste methode is, hangt sterk af van de omstandigheden en de aard van de vindplaats.

Inventariserend veldonderzoek - overig (IVO-o) (STAP 2b of 2c)

Bij een Inventariserend veldonderzoek - overig door middel van boringen (IVO-o) worden boringen gezet door middel van een handboor of guts.

Inventariserend veldonderzoek -proefsleuven (IVO-p) (STAP 2f)

Proefsleuven zijn lange sleuven van twee tot vijf meter breed die worden aangelegd in de zones waar aanwijzingen zijn voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Verkennende fase (STAP 2b)

Wanneer bij het bureauonderzoek onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om een gespecificeerd verwachtingsmodel op te stellen, wordt een inventariserend veldonderzoek - verkennende fase uitgevoerd. In deze fase wordt onderzocht of de bodem nog intact is, wat de bodemopbouw is en hoe deze invloed heeft gehad op de locatiekeuze van de mens in het verleden. Het onderzoek is bedoeld om kansarme zones om archeologische resten aan te treffen uit te sluiten en kansrijke zones te selecteren voor vervolgonderzoek. Een verkennend onderzoek kent een relatief lage onderzoeksintensiteit en wordt meestal uitgevoerd door middel van boringen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Karterende fase (STAP 2c of 2f)

Tijdens een inventariserend veldonderzoek - karterende fase wordt het plangebied systematisch onderzocht op de aanwezigheid van archeologische sporen en/of vondsten. De intensiteit van onderzoek is groter dan in de

verkennende fase, bijvoorbeeld door een groter aantal boringen per hectare of door het aanleggen van proefsleuven.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Waarderende fase (STAP 2f)

Tijdens de waarderende fase wordt aangegeven of de aangetroffen archeologische vindplaatsen behoudenswaardig zijn. Dat betekent dat de aard, omvang, datering, conservering en inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats(en) wordt vastgesteld. Wanneer de waardering van de archeologische resten laag is, hoeft geen verder archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het plangebied wordt 'vrijgegeven'. Wanneer de resten behoudenswaardig zijn, wordt in eerste instantie behoud in situ (ter plekke in de bodem) nagestreefd. Wanneer dit door de voorgenomen ontwikkelingen niet mogelijk is, wordt vervolgonderzoek uitgevoerd in de vorm van een opgraving of archeologische begeleiding. Vaak wordt deze fase gecombineerd uitgevoerd met het inventariserend veldonderzoek karterende fase.

Opgraving (STAP 5c)

Wanneer door de toekomstige ontwikkelingen aanwezige archeologische resten in de bodem niet behouden kunnen worden, wordt een opgraving uitgevoerd. Tijdens de opgraving worden archeologische resten gedocumenteerd, gefotografeerd en bestudeerd. Hierdoor wordt informatie over het verleden zo goed mogelijk vastgelegd en behouden.

Plan van Aanpak (PvA) (STAP 2a)

Voor een booronderzoek is een Plan van Aanpak (PvA) noodzakelijk. Het PvA beschrijft hoe het veldwerk wordt uitgevoerd en uitgewerkt.

Programma van Eisen (PvE) (STAP 2d of 5a)

Voor het uitvoeren van een inventariserend veldonderzoek - proefsleuven, archeologische begeleiding of opgraving is een Programma van Eisen (PvE) noodzakelijk. Het PvE beschrijft het doel, vraagstelling en uitvoeringsmethode van het archeologisch onderzoek. Dit document wordt beschouwd als basisdocument voor archeologisch veldonderzoek waarmee de inhoudelijke kwaliteit gewaarborgd wordt. Het PvE wordt goedgekeurd door het bevoegd gezag (gemeente, provincie of het rijk).

Quickscan

In een quickscan wordt geïnventariseerd of en waar archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.

Selectieadvies (STAP 3)

In het selectieadvies wordt op archeologisch inhoudelijke argumenten het advies gegeven welke delen van het plangebied vrijgegeven kunnen worden voor verdere ontwikkeling en welke delen behouden of opgegraven moeten worden.

Selectiebesluit (STAP 4)

De bevoegde overheid (gemeente, provincie of soms het rijk) geeft op basis van het selectieadvies aan welke maatregelen genomen worden. De bevoegde overheid kan van het selectieadvies afwijken indien zij dat nodig acht.

Veldkartering

Bij een veldkartering wordt het plangebied systematisch belopen om archeologische oppervlaktevondsten te verzamelen.

Bijlage 3: sporen-, vondsten en determinatielijst

Projectnummer:	242730	OM-nr:	47596
Projectnaam:	IVO-P Molenschot te Soest		
Locatiegegevens:	Molenschot		

Sporenlijst

Spoornummer	WP	Vlak	Datum	Spoordefinitie	NAP-hoogte	Diepte (cm.)	Laagbeschrijving	Vondstnr.	Opmerkingen
1	7	1	25-7-2011	overig (zie opm.)	16,04	6			ploegspoor/ontginningsspoor, spoor loopt door in werkput 6
2	7	1	25-7-2011	overig (zie opm.)	16,04				ploeg/ontginningsspoor
3	7	1	25-7-2011	overig (zie opm.)	16,04	0			ploeg/ontginningsspoor
4	6,7	1	25-7-2011	overig (zie opm.)	15,99	0			
5	7	1	25-7-2011	overig (zie opm.)	15,96	0			ploeg/ontginningssporen (cluster)
6	6	1	26-7-2011	kuil	15,55				
7	6	1	26-7-2011	paalkuil	15,3	0			bleek na couperen natuurlijk
8	6	1	26-7-2011	overig (zie opm.)	15,37	0			ploeg-/ontginningsspoor
9	6	1	26-7-2011	overig (zie opm.)	15,37	0			
10	5	1	27-7-2011	overig (zie opm.)	14,48	0			ploeg-/ontginningsspoor
11	5	1	27-7-2011	overig (zie opm.)	14,48	0			ploeg-/ontginningsspoor
12	5	1	27-7-2011	overig (zie opm.)	14,48	0			ploeg-/ontginningsspoor
13	5	1	27-7-2011	overig (zie opm.)		0			ploeg-/ontginningssporen
14	5	1	27-7-2011	overig (zie opm.)	14,4	0			ploeg-/ontginningssporen
15	5	1	27-7-2011	overig (zie opm.)	14,4	0			ploeg-/ontginningssporen
16	5	1	27-7-2011	overig (zie opm.)	14,25	0			ploeg-/ontginningssporen
17	5	1	27-7-2011	overig (zie opm.)	14,25	0			ploeg-/ontginningssporen
18	5	1	27-7-2011	overig (zie opm.)	14,1	0			ploeg-/ontginningssporen
19	1	1	28-7-2011	overig (zie opm.)	15,51	0			ploeg-/ontginningsspoor
20	1	1	28-7-2011	overig (zie opm.)	15,41	0			ploeg-/ontginningssporen
21	2	1	28-7-2011	overig (zie opm.)	14,74	0			ploeg-/ontginningsspoor
23	2	1	28-7-2011	overig (zie opm.)	14,69	0			vlek
24	2	1	28-7-2011	overig (zie opm.)	14,69	0			ploeg-/ontginningsspoor

Projectnummer:	242730	OM-nr:	47596
Projectnaam:	IVO-P Molenschot te Soest		
Locatiegegevens:	Molenschot		

Sporenlijst

Spoornummer	WP	Vlak	Datum	Spoordefinitie	NAP-hoogte	Diepte (cm.)	Laagbeschrijving	Vondstnr.	Opmerkingen
999	2-7	1	25-7-2011	recent	15,96	0			ploeg/rupsband, recente paalkuilen, kuilen en greppels

Projectnummer:	242730	OM-nr:	47596
Projectnaam:	IVO-P Molenschot te Soest		
Locatiegegevens:	Molenschot		

Vondstenlijst

Vondstnummer	WP	Vlak	Vondstdatum	Spoornummer	Vulling	Segment	Profiel	Profielnr	Monsternr.	Verzamelwijze	Opmerkingen	Inhoud aantal	Splitslijst gew.
1	5	1	27-7-2011			4				aanleg vlak	nabij spoor 10-17	KER KER	3 2 14 7
2	2		28-7-2011			4				oppervlaktevondst		KER	2 17
3	2	1	28-7-2011			6				aanleg vlak		KER	2 76

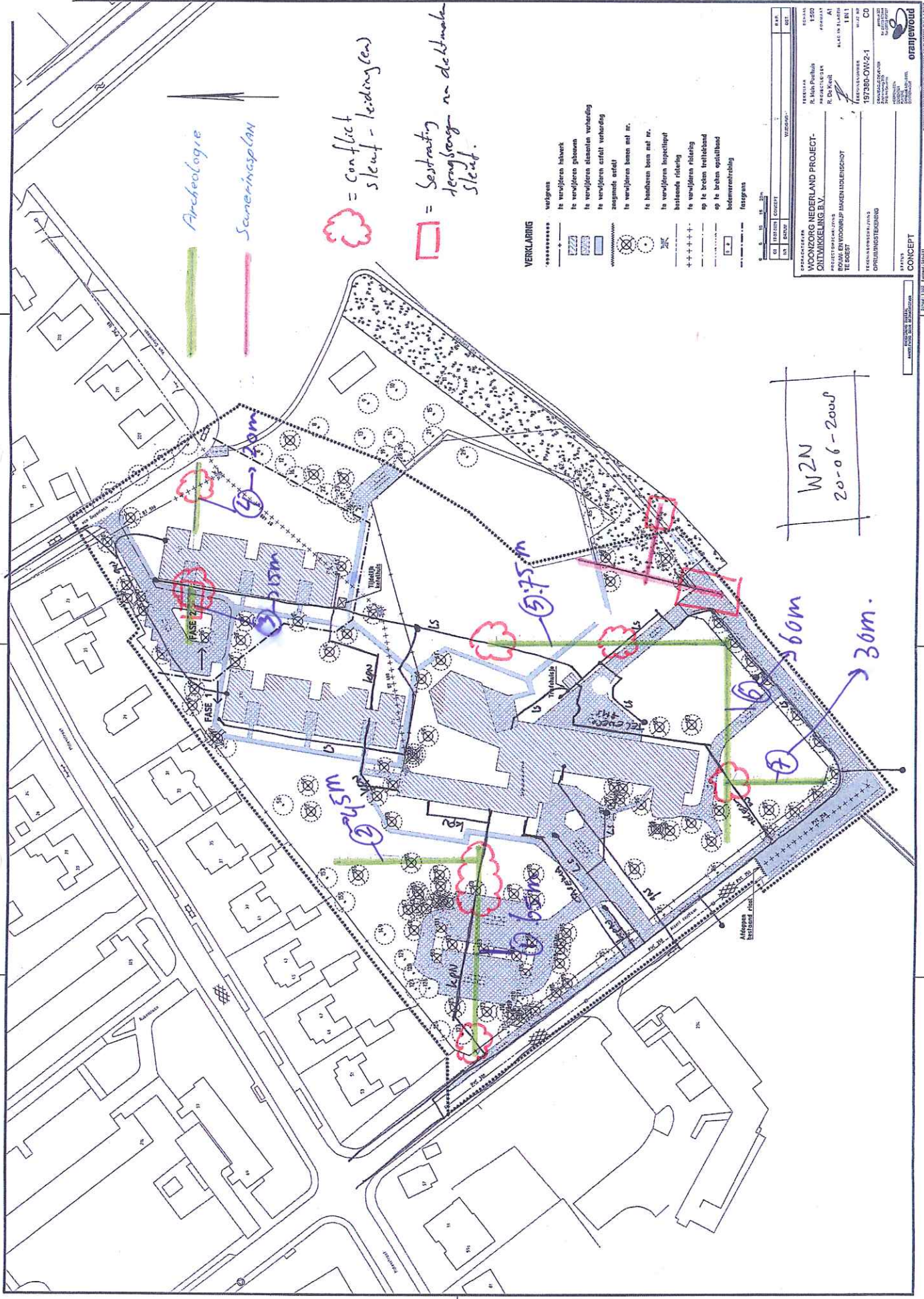
Projectnummer:	242730	OM-nr:	47596
Projectnaam:	IVO-P Molenschot te Soest		
Locatiegegevens:	Molenschot		

Determinatielijst

Vondstnummer	Materiaal	Cat.nr.	Algemeen (ABR)	Specifiek (ABR)	Begindatering (ABR)	Einddateing (ABR)	Baksel	Type	Vorm	Aantal	Opmerkingen
1	KER	1	ROOD	GLAZUUR	LMEB	NT				3	
1	KER	2	VLOER					verbrand leem		2	verbrand leem, mogelijk met twij
2	KER	1	ROOD	GLAZUUR	LMEB	NT				2	
3	KER	1	ROOD	GLAZUUR	LMEB	NT				2	wandscherf is loodgeglazuurd

Kaartenbijlage

Archeologie
Saneeringsplan

☄ = Conflict sleuf - leiding(en)
 ☐ = Sestrating deringslagen na dekmak Sleuf.

VERKLARING

- ***** Verliggen
- ▨ In verwijderen gebouwen
- ▩ In verwijderen elementen verharding
- ⊗ In verwijderen erfelijk verharding
- ⊙ aangelegde erfelijk
- ⊙ In verwijderen bomen met nr.
- ⊙ In behouden bomen met nr.
- ⊙ In verwijderen inspectiepunt
- ⊙ bestaande rijsling
- +++++ In verwijderen rijsling
- ⊙ op te breken trottoirband
- ⊙ op te breken voetpadband
- ⊙ bodemverontreiniging
- ⊙ fasetgrens

CD	13/02/2006	CONCEPT	VOORZIENING	1	10/10/05	10/10/05
10	12/03/06					
11	12/03/06					
12	12/03/06					
13	12/03/06					
14	12/03/06					
15	12/03/06					
16	12/03/06					
17	12/03/06					
18	12/03/06					
19	12/03/06					
20	12/03/06					
21	12/03/06					
22	12/03/06					
23	12/03/06					
24	12/03/06					
25	12/03/06					
26	12/03/06					
27	12/03/06					
28	12/03/06					
29	12/03/06					
30	12/03/06					
31	12/03/06					
32	12/03/06					
33	12/03/06					
34	12/03/06					
35	12/03/06					
36	12/03/06					
37	12/03/06					
38	12/03/06					
39	12/03/06					
40	12/03/06					
41	12/03/06					
42	12/03/06					
43	12/03/06					
44	12/03/06					
45	12/03/06					
46	12/03/06					
47	12/03/06					
48	12/03/06					
49	12/03/06					
50	12/03/06					

W2N
20-06-2005

60m
30m

20-06-2005

CONCEPT
13/03/06

ORANJEVROU.nl

CONCEPT

13/03/06

13/03/06

13/03/06

13/03/06

13/03/06

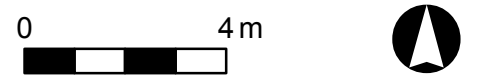
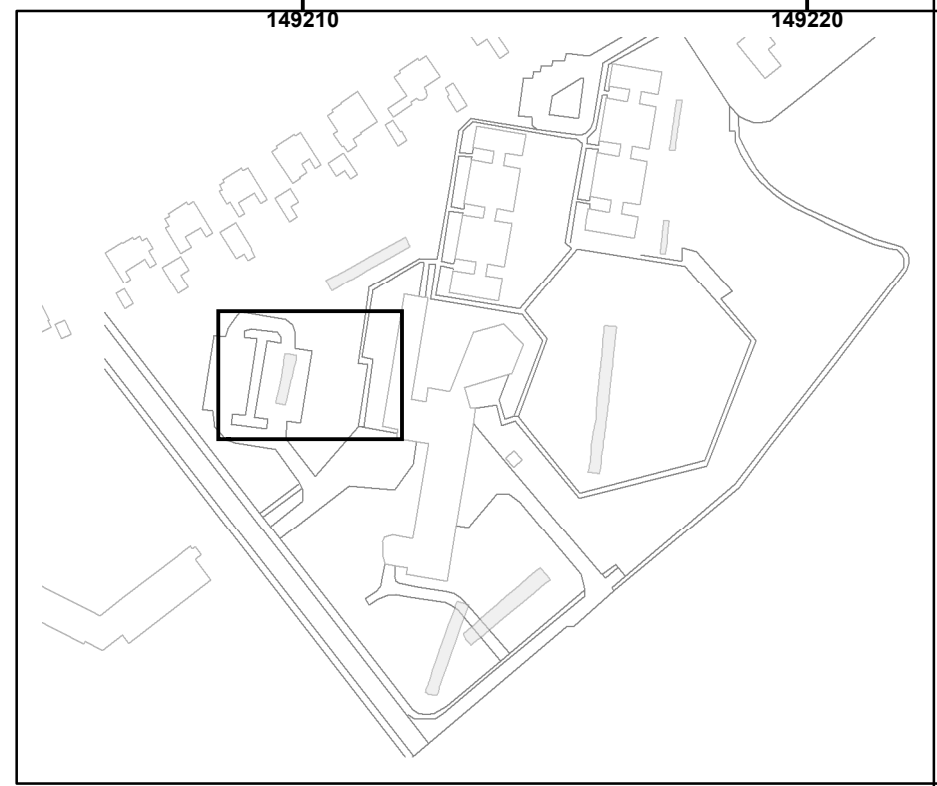
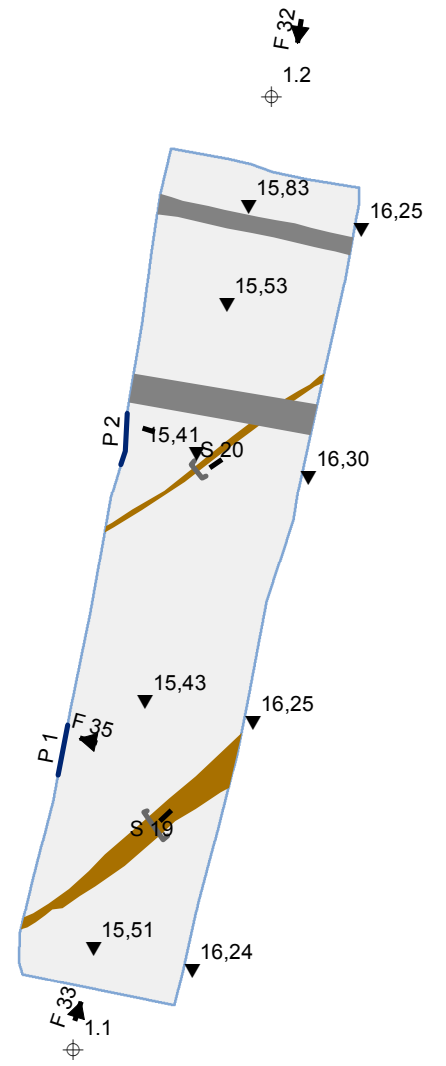
13/03/06

13/03/06

149170 149180 149190 149200 149210 149220

- Legenda**
- vondstnummers
 - ▼ Hoogtemetingen
 - ⊕ Meetpunten
 - Coupelijnen
 - ➔ Foto's
 - Profielen
 - Sporen
 - Verstoringen
 - werkputten

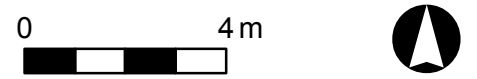
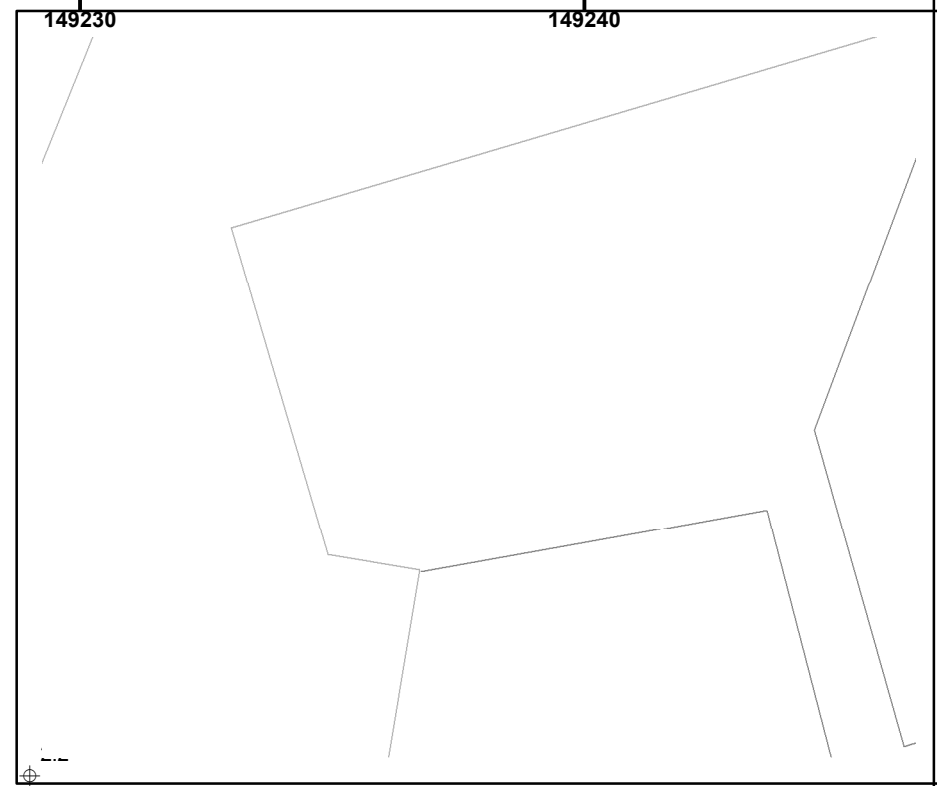
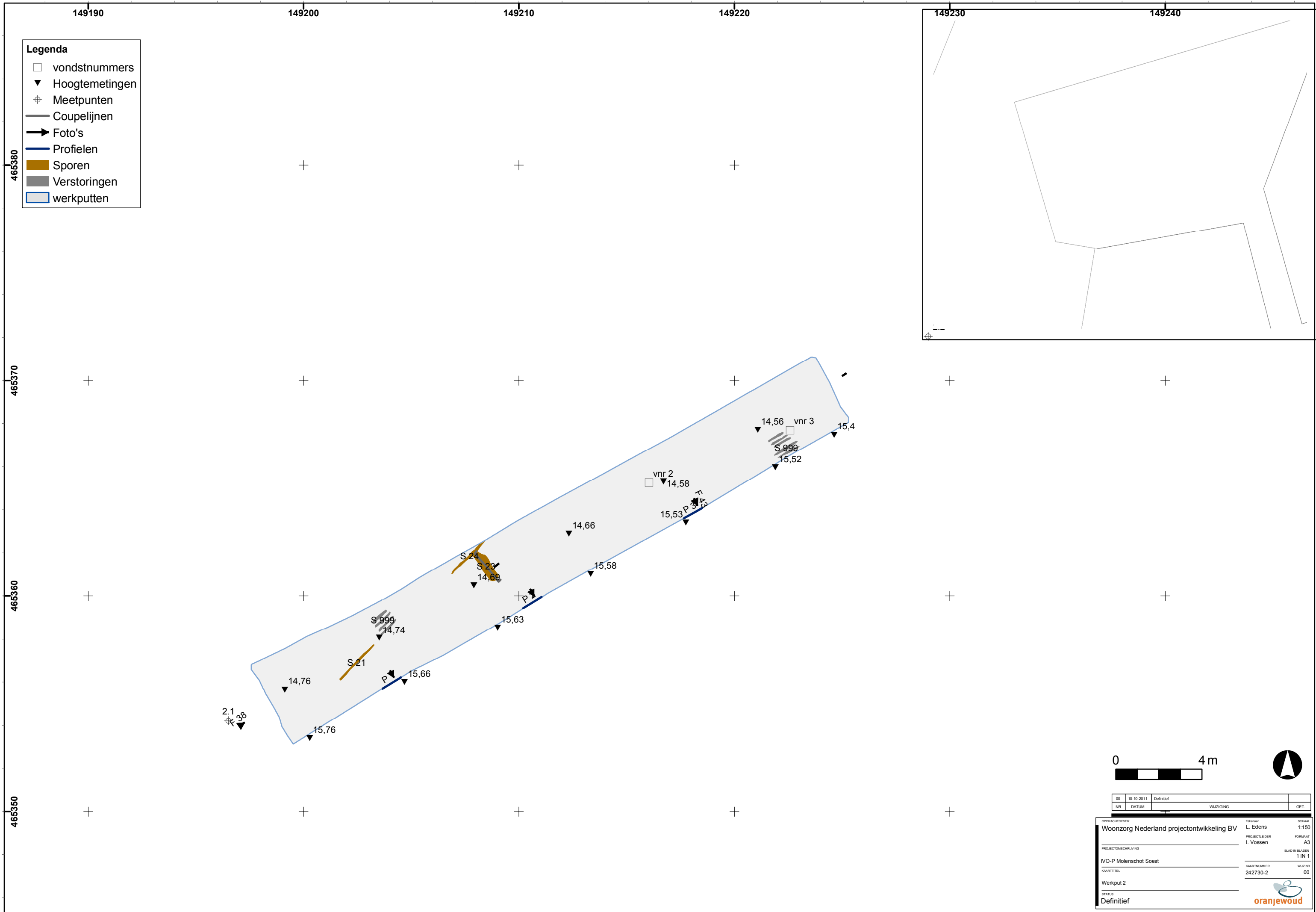
465340
465330
465320
465310

GO	NR	DATUM	Definitief	WILZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV	SCHAAK	L. Edens	1:150
PROJECTLEIDER	I. Vossen	FORMAT	A3	
PROJECTOMSCHRIJVING		BLAD IN BLADEN	1 IN 1	
IVO-P Molenschot Soest		KAARTNUMMER	242730-1	WILZIGING
WERKPUT 1				00
STATUS	Definitief			

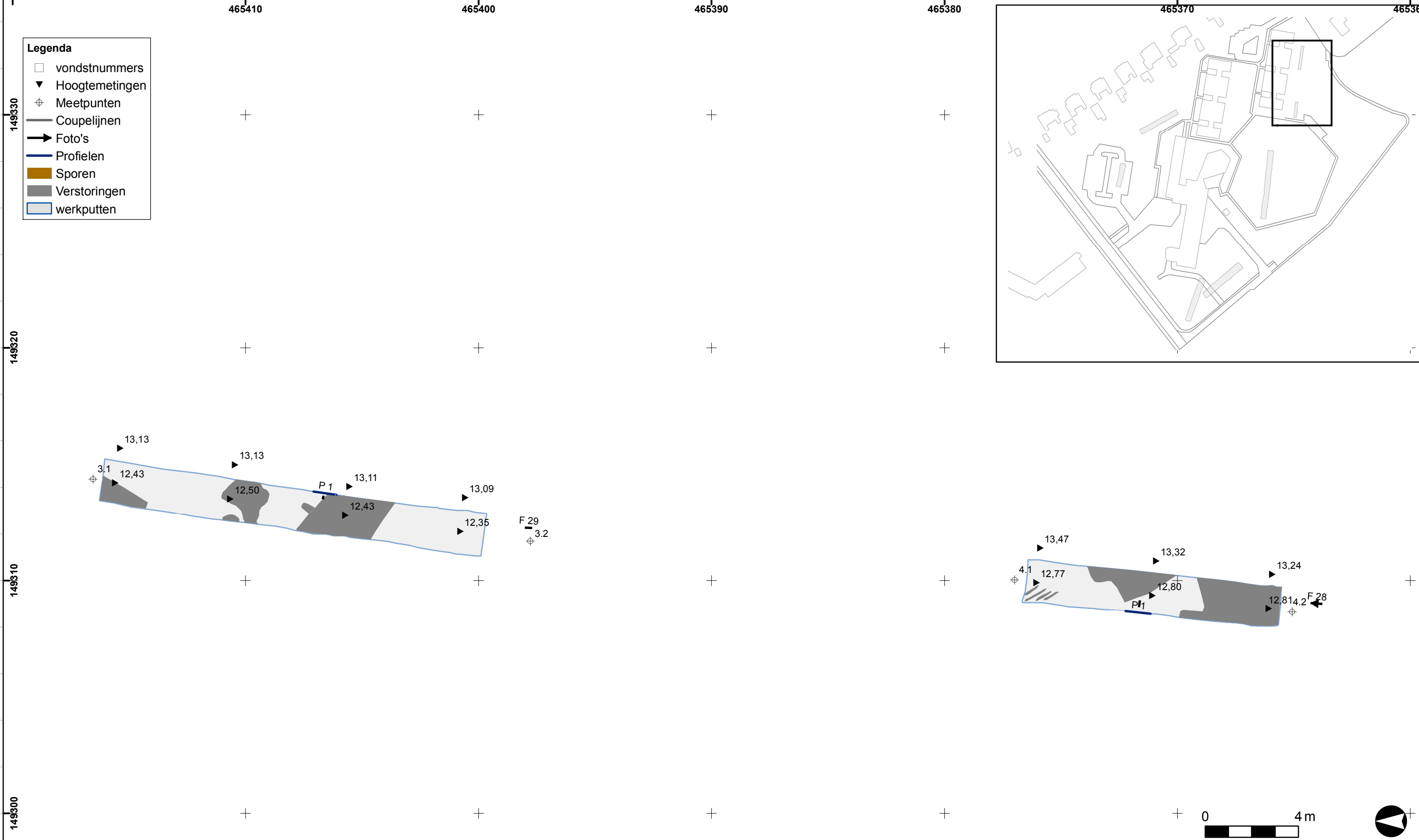
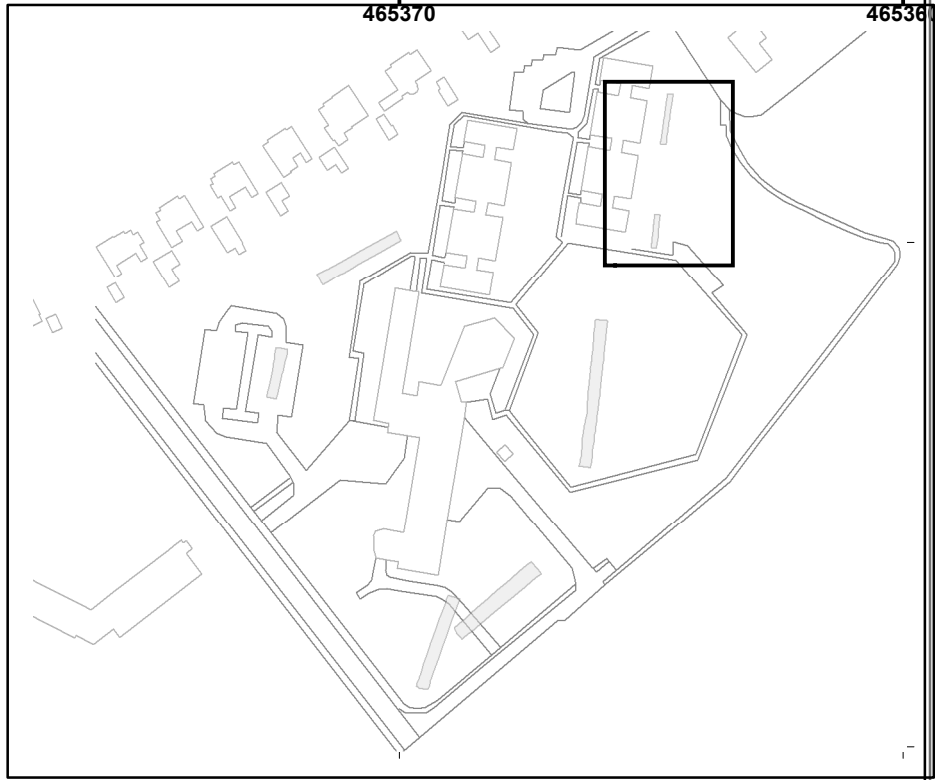
- Legenda**
- vondstnummers
 - ▼ Hoogtemetingen
 - ⊕ Meetpunten
 - Coupelijnen
 - ➔ Foto's
 - Profielen
 - Sporen
 - Verstoringen
 - werkputten

GO	NR	DATUM	Definitief	WILZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV	Tekenaar	L. Edens	SCHAAL	1:150
PROJECTLEIDER	I. Vossen	PROJECTLEIDER	I. Vossen	FORMAT	A3
PROJECTOMSCHRIJVING		BLAD IN BLADEN			1 IN 1
IVO-P Molenschot Soest		KAARTNUMMER	242730-2	WILZIGING	00
WERKPUT 2					
STATUS	Definitief				

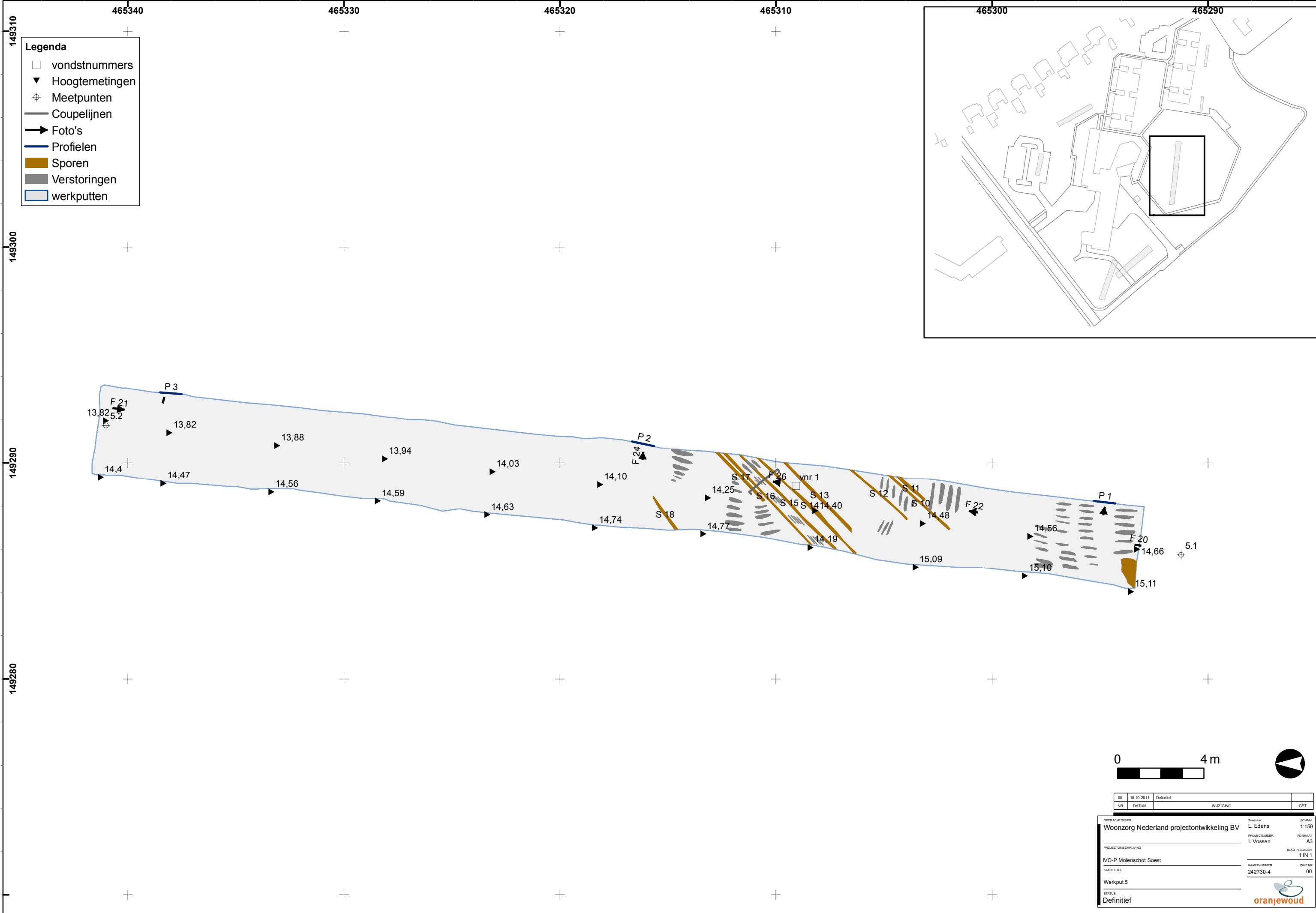
- Legenda**
- vondstnummers
 - ▼ Hoogtemetingen
 - ⊕ Meetpunten
 - Coupelijnen
 - ➔ Foto's
 - Profielen
 - Sporen
 - Verstoringen
 - werkputten

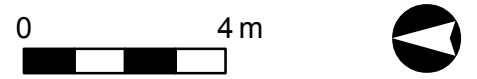
GO	10-10-2011	Concept		
NR	DATUM	WILZIGING	GET.	

OPDRACHTGEVER	Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV	SCHAAL	1:150
PROJECTLEIDER	L. Edens	FORMAT	A3
PROJECTSCHRIFTER	I. Vossen	BLAD IN BLADEN	1 IN 1
OPDRACHT	I/O-P Molenschot Soest	KAARTNUMMER	242730-3
STATUS	Definitief	WILZIGING	00

- Legenda**
- vondstnummers
 - ▼ Hoogtemetingen
 - ⊕ Meetpunten
 - Coupelijnen
 - ➔ Foto's
 - Profielen
 - Sporen
 - ▨ Verstoringsen
 - werkputten

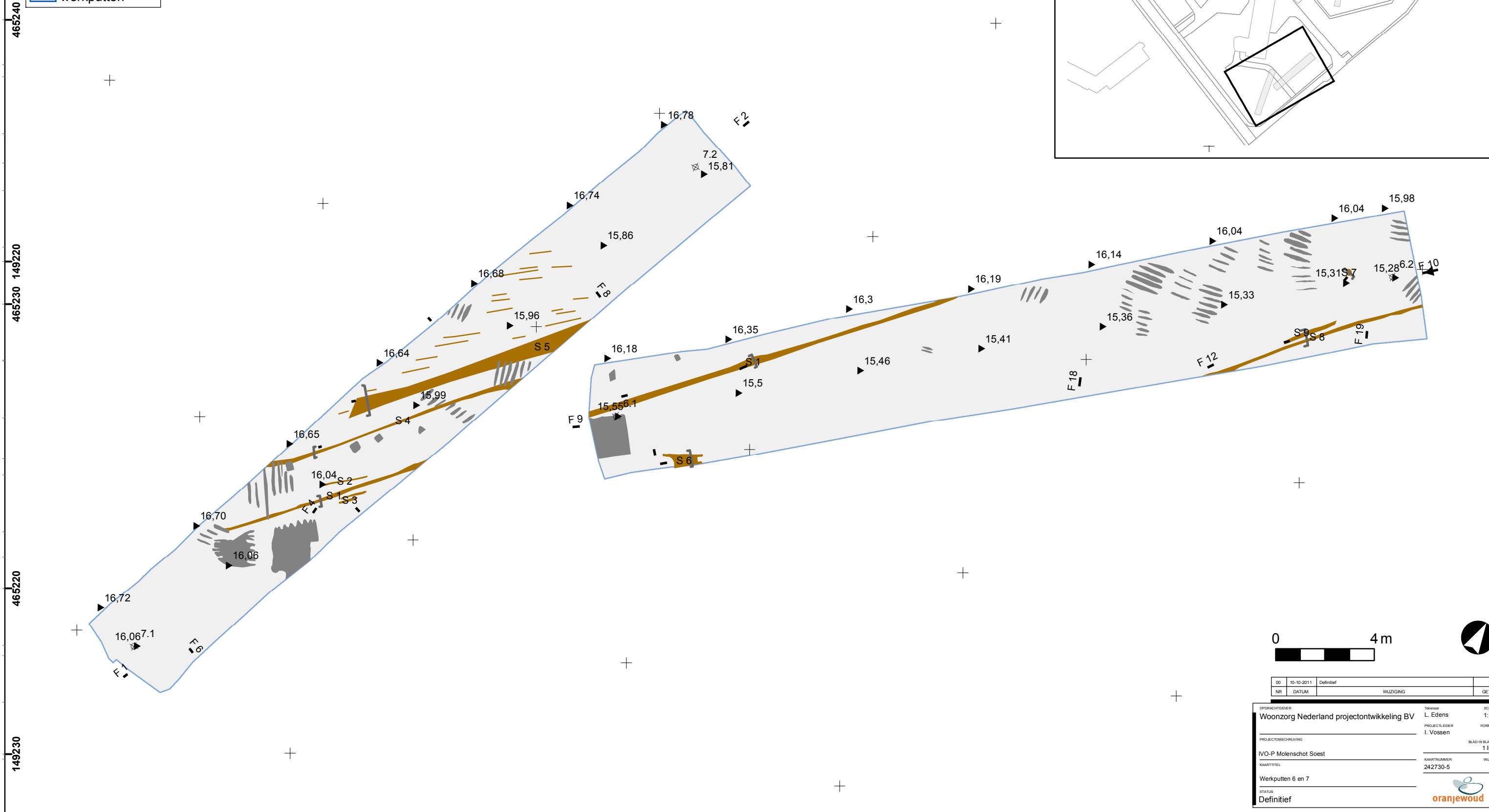
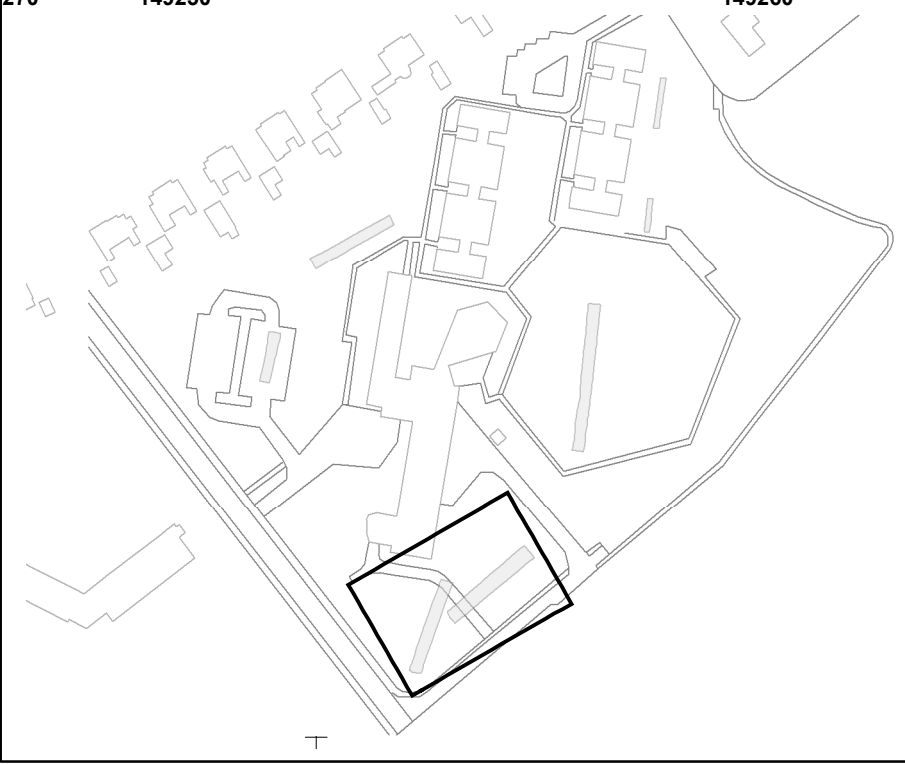
GO	NR	DATUM	Definitief	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV	SCHAAL	1:150
PROJECTLEIDER	L. Edens	FORMAT	A3
PROJECTSCHRIFTER	I. Vossen	BLAD IN BLADEN	1 IN 1
OPDRACHT	IVO-P Molenschot Soest	KAARTNUMMER	242730-4
STADUS	Definitief	WIJZIGING	00

465250 149220 149230 149240 465270 149250 149260

- Legenda**
- vondstnummers
 - ▼ Hoogtemetingen
 - ⊕ Meetpunten
 - Coupelijnen
 - ➔ Foto's
 - Profielen
 - Sporen
 - Verstoringen
 - werkputten

NO	10-10-2011	Definitief		
NR	DATUM	Definitief	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV	SCHAL	1:150
PROJECTLEIDER	L. Edens	FORMAT	A3
PROJECTSCHRIFTER	I. Vossen	BLAD IN BLADEN	1 IN 1
OPDRACHT	I/O-P Molenschot Soest	KAARTNUMMER	242730-5
STATUS	Definitief	WIJZIGING	00

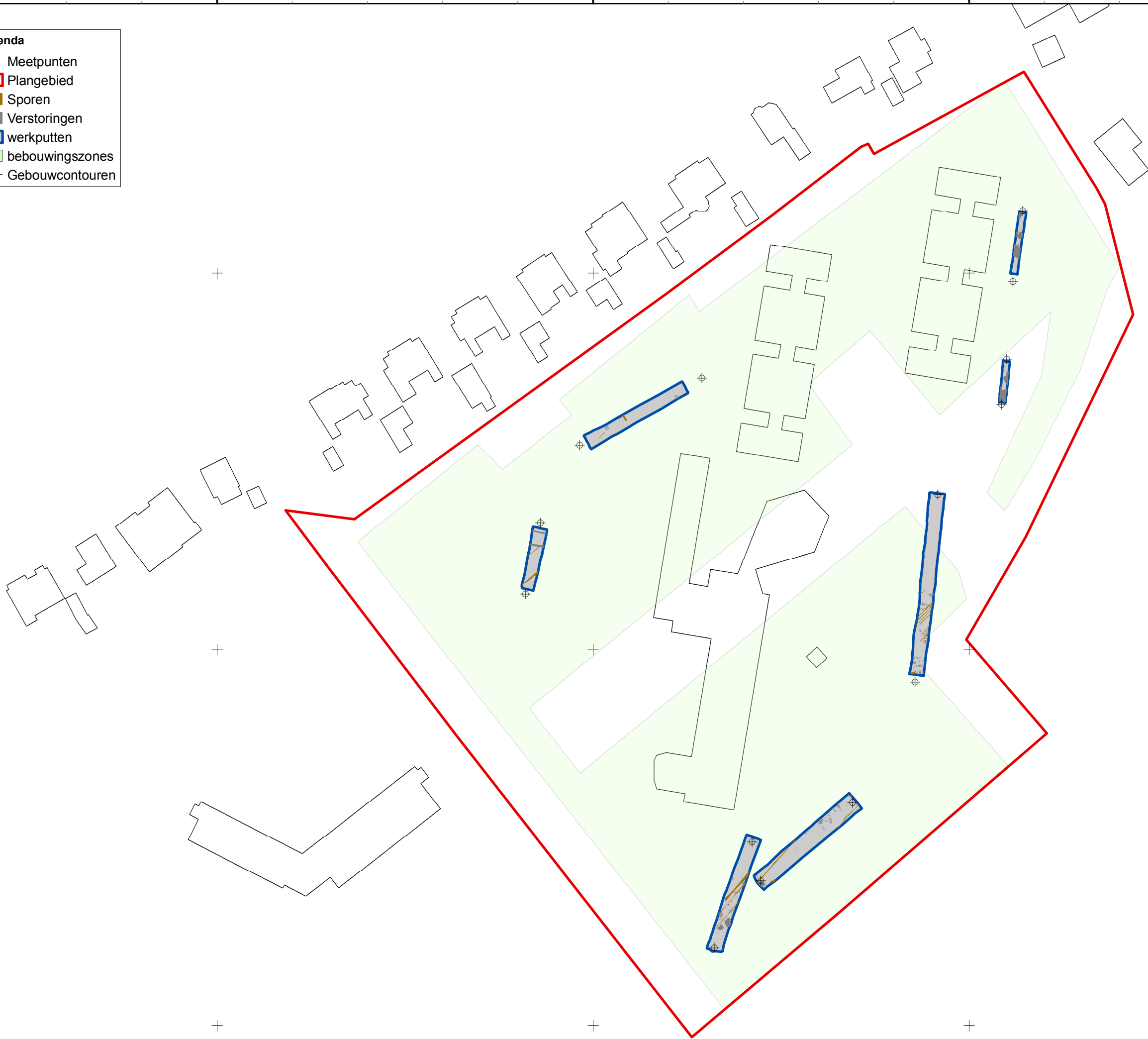
149100

149200

149300

149400

- Legenda**
- ⊕ Meetpunten
 - ▭ Plangebied
 - Sporen
 - Verstoringen
 - ▭ werkputten
 - bebouwingszones
 - Gebouwcontouren

GD	10-10-2011	Definitief	WIJZIGING	GET.
NR	DATUM			

OPDRACHTGEVER	Woonzorg Nederland projectontwikkeling BV	Tekenaar	L. Edens	SCHAAL	1:1.000
PROJECTLEIDER	I. Vossen	PROJECTLEIDER	I. Vossen	FORMAT	A3
PROJECTOMSCHRIJVING		BLAD IN BLADEN	1 IN 1		
IVO-P Molenschot Soest		KAARTNUMMER	242730-6	WIJZ NR	00
Overzicht werkputten					
STATUS	Definitief				

465400

465300

465200